

ГІБРИДНІ ФІНАНСОВІ ПРОДУКТИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ІНВЕСТУВАННЮ В ТРАДИЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

ВОЛГІНА Н.О., ст. викл.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Фінансовий сектор розвивається значно більш стрімко ніж реальний. Цьому сприяють трансформація світової економіки та глобалізація фінансових ринків. Наслідком динамічного розвитку ринку фінансових активів є перерозподіл вільних капіталів з реального сектору до фінансової площини.

Інвестиції в сучасній науці розглядаються як спосіб розміщення капіталу з метою його збереження та примноження (звичайно є ще соціальні інвестиції, але вони не є предметом нашої уваги). Фінансові інвестиції пов'язані з вкладанням коштів в активи, які мають фінансову природу. Під такими активами розуміємо фінансові інструменти. Фінансові інвестиції мають специфіку, яка пов'язана насамперед зі специфічною їх природою, яку інвестор має враховувати в процесі прийняття рішень щодо вкладання коштів.

На сьогодні інвестору доступна значна кількість традиційних фінансових інструментів різних за своїми інвестиційними якостями (ліквідністю, доходністю, ризикованістю), за допомогою яких він здатний реалізувати різні інвестиційні цілі (збереження капіталу, отримання прибутку, хеджування ризиків, спекулятивні, оптимізація податкового навантаження). Проте фінансовий світ динамічно змінюється, виникають нові види операцій, ризиків, що призводить до ускладнення інвестиційних

завдань, яким традиційні фінансові інструменти повною мірою вже не відповідають. З цих причин фінансовий світ збагатився похідними інструментами (деривативами), і продовжує рухатися в бік подальшого ускладнення фінансових продуктів та появи нових інноваційних їх видів. До таких продуктів можна віднести гібридні (комбіновані) фінансові інструменти. Ці інструменти є продуктом розвитку фінансового інжинірингу, який реалізує нову технологію створення фінансових продуктів шляхом об'єднання властивостей простих (первинних, базових) фінансових інструментів (власності та боргових) та деривативів разом з інструментами грошового і кредитного ринків.

На сьогодні в науковій літературі не існує єдиної думки щодо змісту дефініції «гібридний фінансовий інструмент». Термін «гібрид» має біологічне походження і в загальному сенсі в біології під цим терміном розуміється результат схрещування генетично різних організмів і отримання нового генетичного виду. Взявши за основу цей принциповий постулат, і переносячи його до фінансової науки, під терміном «гібридний інструмент» слід розуміти новий вид фінансового інструменту, який є наслідком поєднання в собі властивостей кількох (двох або більше) різних за природою інструментів. В таблиці 1. наведено деякі з авторських визначень досліджуваного терміну.

Таблиця 1 – Зміст дефініції «гібридний фінансовий інструмент»

Автор	Трактування
1	2
Верхола А.В., Дідик С.М. [1]	складні комплексні фінансові інструменти, що забезпечують інвестору певні переваги, зокрема більшу доходність та оптимізацію оподаткування
Гідді Я.	складова частина фінансових інновацій, що являє собою різні форми комплектації та розщеплення переважно базових інструментів, таких як облігації, акції та валюта»

1	2
Міщенко В.І.	«інструмент банківського капіталу з метою управління його рівнем, а також управління структурою балансу взагалі»
Підвисоцький Я.В. [2]	елемент фінансової інновації, контракт, що об'єднує компоненти елементарних фінансових інструментів та деривативів, який може використовуватися на практиці для фінансування проектів та управління ризиками
Пробоїв О.А. [3]	вид інвестиційних структурованих фінансових інструментів, які мають нестандартні параметри і призначені для задоволення специфічних потреб інвесторів за рахунок використання спеціальних характеристик
Сен Б.	конструктивно поєднує в собі компоненти декількох елементарних ринків, які постійно ускладнюються та змінюються, тому визначення самого елементарного ринку носить тимчасовий характер
Шляпочник Я.Л., Сорокопуд Г.Б.	структуровану сукупність простих «інгредієнтів», які обирає собі інвестор, створюючи новий продукт в залежності від прийнятного рівня ризику та доходності

Перевагами гібридних фінансових інструментів нового типу є наступні:

- вища доходність інвестицій порівняно з традиційними фінансовими інструментами, які в сучасних економічних умовах не завжди можуть забезпечити інвестору необхідну інвестиційну привабливість;

- ефективне управління ризиками, що важливо в умовах невизначеності впливу чинників на результати інвестування;

- здатність генерувати інвестиційний прибуток навіть за умови падіння доходності, що сьогодні відбувається в частині традиційних інструментів;
- зменшення оподаткування інвестиційного доходу.

Використання гібридних фінансових продуктів позитивно впливає на ліквідність фінансового ринку в цілому, збільшує зацікавленість індивідуальних та інституційних інвесторів у вкладанні коштів у фінансові активи, розширює інструментарій фінансового інвестування.

Гібридні фінансовий продукт, як правило, складається з двох інвестиційних продуктів: продукту з відносно невисоким гарантованим доходом і відносно низьким ризиком і високоприбуткової, і відповідно високо ризикової інвестиції. Гібридні продукти зазвичай мають ознаки традиційних фінансових інструментів, до яких додалися нові ознаки, які створюють вище зазначені переваги інвестора. Сучасні фінансові продукти можуть бути достатньо складними, тому умови їх використання інвестору не завжди легко зрозуміти. Звідси важливою компонентою актуалізації інтересу до вкладання коштів в такі продукти є обізнаність інвестора про умови та переваги їх використання, що дозволить приймати зважені інвестиційні рішення.

Фінансові інвестиції є результатом поєднання об'єктивно існуючого ризику, певною мірою відомого доходу від інвестування у фінансові інструменти та суб'єктивного погляду інвестора на сегменти фінансового ринку, інструменти інвестування і його схильності до ризику. Звідси отримуємо набір чинників, які кожного разу впливають на вибір фінансових інструментів для інвестування та індивідуальну інвестиційну стратегію.

Література:

1. Верхола А.В., Дідик С.М. Інструменти гібридного капіталу та перспективи їх впровадження в Україні. Вісник Хмельницького національного університету. 2010. № 1. Т. 1. С. 132-135.

2. Підвисоцький Я.В. Гібридні фінансові інструменти в практиці управління ризиками міжнародних бізнес-проектів. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1331> (дата звернення 17.01.2021р.)
3. Пробоїв О.А. Структуровані фінансові продукти: поняття і архітектура. URL: <http://intkonf.org/kand-ekon-nauk-proboyiv-oa-strukturovani-finansovi-produkti-ponyattya-i-arhitektura/>. (дата звернення 17.01.2021р.)